

Kriegsbibliothek des Gesamtukrainischen Kulturrates.
Воєнна бібліотека Української Культурної Ради.

ІВАН ЧЕПНГА.

УКРАЇНСЬКА

ЛІТЕРАТУРНА ПРОДУКЦІЯ

НА ЕМІГРАЦІЇ У ВІДНІ.

(Бібліографічний огляд від серпня 1914 до мая 1916.)

ВІДЕНЬ, 1916.

Наказом Української Культурної Ради
з друкарні Мелітара та у Відні, VII

Шукати рідкісні книжки, добувати з книжкового моря потрібне читачам допомагають каталоги видавництв, товариств, які випускають літературу, видавничих спілок, окремих періодичних видань. У моїй книжковій колекції зберігається кілька десятків рідкісних каталогів, де зареєстровано випущені перед першою світовою війною та в міжвоєнний час українські видання в Австро-Угорщині, Німеччині, Росії, в Україні (переважно в західних землях). На сьогодні це рідкісні видання, бо й каталоги, як і самі книжки, нищили, особливо в радянський час. Маю на увазі, насамперед, каталоги еміграційних видавництв. Більшовицький режим намагався затерти сліди української еміграційної книги, приховати від зацікавлених видання, проскрибовані з точки зору офіційної ідеології, небажані, заборонені.

Каталоги бувають різні - зі вступними статтями, анотаціями, ілюстраціями і без них. Усе зале-

жить від мети, наукових і фінансових можливостей. Скажімо, солідні каталоги своїх видань випускала «Українсько-руська видавнича спілка» - з портретами письменників і вчених, твори яких вона рекламувала, з ґрунтовними анотаціями, які складав переважно В. Гнатюк. Солідні каталоги випускали книгарня Наукового товариства ім. Шевченка та Товариство «Просвіта» у Львові. Активною в справі видання каталогів була й друкарня Оренштайна в Коломиї. Як правило, каталоги охоплювали назви книг, випущених тим чи іншим видавництвом чи товариством за певний період. Бібліографічний опис видань, залежно від їх характеру, був різний: повний (із зазначенням кількості сторінок, наявності ілюстративного матеріалу, ціни книжки) і скорочений (назва видання, ціна). Особливо цінні каталоги, що реєструють українські зарубіжні (еміграційні видання). Вони фіксують публікації, здебільшого заборонені свого часу в Україні. Таких каталогів видано багато, але роздобути їх важ-

ко, бо зберігати їх було небезпечно: скажімо, в студентські роки (1948-1952) я натрапив на «Каталог українського слова» - тоненький рекламний двосторінковий перелік видань, що вийшли з друку в Берліні до лютого 1924 р. або були на стадії виходу в світ. Велику бібліографічну та історико-культурну цінність мають каталоги видань, випущених у Австрії в 20-х роках, у Чехії в міжвоєнні роки, в Румунії, не кажучи вже про більш-менш систематичні публікації українських видань у США, Канаді, Австралії, Англії, Франції та ін.

Чи не варто було б передрукувати бодай основні каталоги українських видань XIX - XX ст., адже це вкрай важливо для створення всеохопного репертуару рідної книжки?